

Konkurrensprogram

– Styrdokument –

Eda kommun	Styrdokument	
	Dokumenttyp	Program
	Beslutad av	Kommunfullmäktige 2012-10-31, § 182
	Dokumentansvarig	Kommunchefen
	Reviderad av	–

Innehållsförteckning

Konkurrensprogram.....	4
1. Syfte.....	4
2. Omfattning.....	4
3. Konkurrensplan.....	4
4. Konkurrensutsättning.....	4
5. Ansvarsfördelning/Organisation.....	4
6. Konkurrens genom upphandling.....	5
7. Kundval och upphandling enligt LOV.....	5
8. Avknoppning.....	5
9. Utmanarrätt.....	6
10. Förfrågningsunderlag.....	6
11. Interna anbud.....	6
12. Kostnadsjämförelser.....	6
13. Kvalitetsmål.....	7
14. Övertagande av personal, lokaler och inventarier.....	7
15. Små företag och lokala entreprenörer.....	7
16. Meddelarfrihet.....	7
17. Kollektivavtal.....	7
18. Förhandlingsskyldighet.....	7
19. Jäv.....	7

Konkurrensprogram

1. Syfte

Eda kommuns konkurrensprogram syftar till att utnyttja ökad konkurrens som ett medel för att nå hög effektivitet och god kvalitet på kommunens tjänster till kommunmedlemmarna. Kommunala uppgifter och åtaganden bör fullgöras där de kan lösas på bästa och kostnadseffektivaste sätt.

2. Omfattning

Detta konkurrensprogram gäller all kommunal verksamhet med undantag av:

- Myndighetsutövning
- Annan verksamhet som enligt lagar och författningar inte får bedrivas i privat regi
- Valnämnd eller överförmyndarnämnd

3. Konkurrensplan

Kommunfullmäktige beslutar om konkurrensprogram och konkurrensplan som efter beslut ska implementeras och verkställas av kommunstyrelsen. Beslutad konkurrensplan är kommunfullmäktiges uppdrag till kommunstyrelsen att genomföra konkurrensutsättning.

Kommunstyrelsens konkurrensplan ska redovisa nuvarande konkurrensnivå samt beslut om sådan för de närmaste åren. Konkurrensplanen ska ingå i kommunstyrelsens årliga verksamhetsplan. Konkurrensplanerna ska upprättas i samband med budget- och verksamhetsplaner för utnyttjande av konkurrens.

4. Konkurrensutsättning

Kommunens verksamhet ska konkurrensutsättas i den omfattning som kommunfullmäktige beslutar i konkurrensplanen. Vad avser de direkt operativa verksamheterna inom vård, skola och omsorg ska kommunen ha kvar verksamhet i den omfattning som bedöms nödvändig för att säkerställa möjligheterna att ta över i de fall entreprenören inte kan fullgöra sina åtaganden. Beställarkompetens för att säkerställa syftet med konkurrensutsättningen ska finnas.

5. Ansvarsfördelning/Organisation

Kommunstyrelsen ansvar är att:

- Utarbeta förslag till revidering av kommunens konkurrensprogram och förslag till konkurrensplan som fastställs av kommunfullmäktige.
- Utarbeta modell för förfrågningsunderlag, kalkylmetodik samt principer för uppföljning
- Informera allmänhet och näringsliv

- Utarbeta krav för auktorisation

6. Konkurrens genom upphandling

Konkurrens genom upphandling innebär att kommunen genom att jämföra och avgöra vem man anser kan utföra en tjänst, bedriva en verksamhet eller leverera en vara till bästa pris och med bästa kvalitet, också ska få ett sådant uppdrag av kommunen.

Syftet med konkurrens genom upphandling är att uppnå högre effektivitet och en kvalitativ utveckling av verksamheten.

Konkurrensneutralitet är av särskild vikt då kommunens egna enheter är med vid anbudsfordrandet. Därför ska kommunstyrelsen ordna förutsättningarna så att det säkerställs att varken egen regin eller extern anbudsgivare gynnas eller särbehandlas.

Huvudprincipen bör vara att egenregi alltid tillåts delta vid upphandling.

Lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU) reglerar de formella och juridiska aspekterna i ett upphandlingsförfarande. Närmare riktlinjer och anvisningar se lagen.

7. Kundval och upphandling enligt LOV

Kundval och upphandling enligt lag (2008:962) om valfrihetssystem (LOV) är inte införd i kommunen. En förstudie om införande av kundval och LOV genomförs under 2012.

För att stärka konkurrens- och brukarintressen kan kundval användas vid konkurrensutsättning som gäller individuella tjänster. Kundval innebär att kommunen överlåter valet av utförare till brukaren. Motivet till kundval är att öka brukarens valfrihet, att fler aktörer etablerar sig på marknaden och att kvalitén i utförandet av tjänsterna utvecklas.

Vid kundval är priset fastställt, lika pris för samtliga aktörer och volymen kan inte garanteras (beror på brukarens val). Kommunen bedömer om den potentiella utföraren uppfyller de krav som ställs och därigenom ska auktoriseras. Vid tillämpning av kundvalsmodellen är LOV tillämplig.

LOV reglerar vad som ska gälla kommuner och landsting som vill konkurrenspröva kommunala och landstingskommunala verksamheter genom att överlåta valet av utförare av stöd, vård- och omsorgstjänster till brukaren eller patienten. Valfrihetssystem enligt lagen är ett alternativ till upphandling enligt LOU och kan tillämpas på bl.a. omsorgs- och stödverksamhet för äldre och för personer med funktionsnedsättning samt på hälso- och sjukvårdstjänster.

8. Avknoppning

Avknoppning är inte införd i kommunen. Avknoppningsförfarande är under övervägande för eventuell införande tidigast under 2013-2014.

Försäljning av en kommunal verksamhet till företag vars ägare tidigare varit anställd i kommunen kallas avknoppning av verksamhet. Det är ett sätt att bidra till att skapa fler alternativ att välja mellan, vilket i sig är en förutsättning för effektivare konkurrens.

Kommunen har därför i grunden en positiv inställning till avknoppning av verksamheter.

Vid försäljning av verksamhet skall detta ske på marknadsmässiga villkor. Kommunen skall agera så att det högsta marknadspriset erhålls. Även andra aktörer kan därför inbjudas att lämna anbud.

Avknoppning kan ske inom verksamheter som styrs såväl genom kundval som genom upphandlingsförfarande. De avknoppade företagen och kommunen har därvid att agera utifrån de förutsättningar som gäller för dessa respektive regelverk.

Det slutliga beslutet om försäljning fattas av kommunfullmäktige.

9. Utmanarrätt

Utmaningsförfarande eller utmanarrätt är inte införd i kommunen. Utmaningsförfarande är under övervägande för eventuell införande tidigast under 2013-2014.

Utmaningsförfarandet innebär att den som anser sig kunna driva en viss verksamhet billigare och bättre än kommunen kan ”utmana” kommunen genom att lämna in en begäran om detta. Från kommunens sida är syftet med utmaningsförfarandet att pröva om verksamheter kan utvecklas kvalitetsmässigt och drivas till lägre kostnad med bibehållen kvalitet.

Kommunen beslutar inom vilka verksamhetsområden utmaningsförfarande skall tillämpas. Beslutar kommunen att anta en utmaning ska konkurrensförfarande genom upphandling ske. Myndighetsutövning, strategiska ledningsfunktioner och vad som enligt lag eller förordning måste utföras av kommunen med egen personal kan inte utmanas.

10. Förfrågningsunderlag

Förfrågningsunderlag och auktorisationskrav är de viktigaste politiska styrinstrumenten för att kunna uppnå syftet enligt konkurrensprogrammets punkt 1. I underlaget anges kvantitativa och kvalitativa mål som kommunen har för verksamheten. Målen ska vara så formulerade att de kan mätas och följas upp.

11. Interna anbud

Egenregiverksamhetens deltagande vid upphandling är huvudprincipen att egenregi bör tillåtas att delta vid upphandling, men undantag får göras av kommunstyrelsen.

Kommunala företag räknas inte till egenregiverksamhet.

12. Kostnadsjämförelser

Lämnade anbud ska jämföras med kommunens kostnad för verksamheten i egen regi. Den kostnadsmässiga jämförelsen är begränsad till att gälla de verksamhetsområden där kommunen har egen motsvarande verksamhet. Valet av entreprenör/utförare kan vid upphandling ske med utgångspunkt från bästa pris alternativt högsta kvalitet, vad som gäller beslutas i varje särskilt fall och presenteras i förfrågningsunderlaget. Vid kostnadsjämförelser ska

särskild kalkyl upprättas. Konkurrensneutralitet ska alltid eftersträvas vid jämförelser av kostnader.

13. Kvalitetsmål

Kommunstyrelsen ska utarbeta övergripande system och rutiner för kvalitetsbedömning, kvalitetssäkring, kvalitetsutveckling samt kvalitetsmål för förvaltning och verksamhetsområden. Därvid ska även miljöaspekter beaktas. Kvalitetsmålen ska redovisas för samtliga aktörer som avser lämna anbud eller ansöka om auktorisation som utförare av kommunala tjänster.

14. Övertagande av personal, lokaler och inventarier

Då en nämnd infortrar anbud ska anbudsgivaren övertagande av personal, lokaler, inventarier och dylikt beaktas. Avseende övertagande av personal gäller att avgörande om en verksamhetsövergång omfattas av regeln i 6b § i lagen (1982:80) om anställningsskydd (LAS) måste en bedömning göras i varje särskilt fall.

15. Små företag och lokala entreprenörer

Hänsyn ska tas till mindre och medelstora företags möjligheter att lämna anbud. En förutsättning är att förfarandet inte strider mot LOU, LOV, annan lag eller kommunens inköspolicy.

16. Meddelarfrihet

Entreprenören får inte, genom avtal eller annat påbud, förbjuda personalen att utöva sådan meddelarfrihet som följer av tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen med de begränsningar av denna frihet som framgår av sekretesslagen. Kravet på meddelarfrihet gäller inte verkställande direktör, vice verkställande direktör, styrelseledamot och styrelsesuppleant hos entreprenören. Kravet gäller inte heller uppgifter som är att beakta som affärshemligheter.

17. Kollektivavtal

Frågan om krav på att entreprenören ska ha tecknat kollektivavtal prövas i varje enskild upphandling/avtalsöverenskommelse.

18. Förhandlingsskyldighet

Beslut om viktigare förändring av verksamheten så som konkurrensutsätta egenregiverksamheten faller under arbetsgivarens primära förhandlingsskyldighet enligt 11 § i lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet (MBL). Arbetsgivaren har även förhandlingsskyldighet enligt 38 § MBL innan beslut fattats om att anlita någon som inte är anställd hos arbetsgivaren som entreprenör.

19. Jäv

Om jäv för förtroendevald eller anställd hos kommunen finns bestämmelser 6 kap. 24-27 § § kommunallagen (1991:900)(KL). Om jäv för personalföreträdare som avser beställning eller upphandling av varor och tjänster finns bestämmelser i 7 kap. 10 § punkt 6 KL. Jäv regleras också i LOU.